

RECOMANACIONS PER A LA PARTICIPACIÓ EN PROJECTES TELEMÀTICS

Per Núria Brichs

Un projecte telemàtic consisteix a dur a terme unes determinades activitats conjuntament amb altres escoles, i intercanviar-ne els resultats per internet. Amb això es pretén fomentar el treball cooperatiu i la comunicació entre escoles, de manera que als continguts propis de cada àrea s'hi afegixen uns nous valors: el treball en grup, compartir responsabilitats i informació, aprendre dels altres, respectar opinions i cultures diferents, només per citar-ne alguns.

Participar en un projecte telemàtic cooperatiu requereix un esforç de preparació per part del professor, que queda sovint recompensat per un grau molt elevat d'implicació per part de l'alumnat. Ara bé, és important complir el compromís de participació de principi a fi perquè l'abandonament repercuteix negativament en els alumnes.

De projectes telemàtics n'hi ha de diversos tipus. Alguns, com la *Meganadala* d'El PatiNet (www.patinet.org) són ideals per a iniciar-se perquè requereixen poca feina prèvia i poques sessions de classe. Altres, com *Harry Potter* (<http://www.pangea.org/learn/harrypotter>) són més complexes, amb calendari de participació i proposta d'activitats. Aquests darrers ofereixen un ampli ventall de possibilitats de treball, amb nombroses activitats de les quals podem triar aquelles que millor s'adapten a les nostres necessitats o interessos.

Aquest document vol ser una petita guia per a aquells professors que s'inicien en la participació en projectes, amb unes recomanacions elementals a tenir en compte.

1. Tots els projectes solen estar ben estructurats.

Els projectes tenen un facilitador a qui adreçar-se per demanar informació, inscriure's, consultar dubtes...

Els projectes solen tenir documentació per als mestres sobre metodologia, temporització, objectius i activitats a realitzar. És aconsellable imprimir-la, llegir-la bé i tenir-la sempre a mà.

Aquesta documentació també ens permetrà fer una programació i ens orientarà per integrar el projecte dins el currículum.

2. En tots els projectes hi ha d'haver dos nivells de comunicació: els profes i els alumnes.

Abans d'iniciar el projecte els professors participants en cada grup s'haurien d'escriure per saber en quines condicions treballaran: quina disponibilitat d'aula tindran, periodicitat en la tramesa de missatges, temporització de les activitats... (en ocasions és difícil coordinar els calendaris, especialment quan treballem amb escoles de l'altre hemisferi, donat que els períodes de vacances i de treball no coincideixen). Aquest canal de comunicació ha d'estar obert al llarg del projecte per resoldre dubtes, fer reajustaments... comptant sempre amb l'ajut del facilitador del projecte.

Un cop iniciat l'intercanvi, els professors haurien de passar a un segon pla, i permetre que el gruix de la comunicació el portin els alumnes.

3. S'ha de respectar al màxim el calendari del projecte.

Per norma general, els projectes tenen diferents fases: inscripció, presentació, realització d'activitats i cloenda i avaluació.

Si es respecta el calendari, es mantenen les expectatives en tot moment. Si no, es genera un gran desencís entre els alumnes.

4. La fase de presentació hauria de ser com més animada millor.

És bo que els missatges de presentació no només descriguin com som nosaltres, sino que també continguin alguna pregunta d'interés envers als altres, ja que això permetrà que hi pugui haver un intercanvi de missatges de pregunta i resposta. L'enviament de fotografies sol aportar un grau d'animació extra.

5. El període de resposta hauria de ser el més breu possible.

No haurien de passar més de 7 dies en donar resposta als missatges (a no ser que prèviament s'hagi acordat una altra periodicitat), ja que si no, es trenca la comunicació i es crea un gran desencís entre els alumnes.

6. Hem d'avisar de possibles interrupcions de la comunicació.

Si per algun motiu hem d'interrompre la comunicació durant uns dies (vacances, crèdits de síntesi, viatges...) és un detall de cortesia avisar els companys de projecte.

7. S'han de respectar al màxim les normes de funcionament del projecte.

Les normes de funcionament serveixen per a fer la comunicació més fluida i àgil.

Si l'intercanvi de missatges es fa a través de correu electrònic, i a més hi ha diversos grups participants, ha de quedar molt clar a qui va adreçat cada missatge. És molt fàcil indicar-ho en el camp *Tema*: o bé en les primeres línies del missatge.

Si l'intercanvi es fa a través de grup de notícies, cal respondre al missatge adequat respectant la jerarquia de respostes.

Els alumnes han de tenir molt clar si l'intercanvi es fa mitjançant missatges privats o col·lectius. Un missatge privat no arriba a tots els participants i pot fer la impressió que el projecte està aturat; un missatge col·lectiu dona vida al projecte i el podem treballar mentre no arriba la resposta que ens pertoca.

Cal respectar sempre i en tot moment les normes de netiqueta (és bo que els alumnes les coneguin. Una mostra es troba a

<http://www.rompecadenas.com.ar/netiquette.htm> o bé a <http://www.cepis.org.pe/eswww/listserv/spanish.txt>).

8. S'ha de vigilar molt el to dels missatges.

Hem de tenir en compte que utilitzem el llenguatge escrit i no l'oral, per tant, els missatges hauran de tenir una redacció més acurada. Procurarem fer veure als alumnes que han d'eliminar els girs característics de la llengua parlada, i ser molt més precisos en el redactat per evitar ambigüitats i /o malentesos.

A més, escriurem a gent que no coneixem en persona i que tenen una altra cultura, per la qual cosa s'han d'extremar les precaucions en la utilització del llenguatge, procurant eliminar expressions malsonants o que puguin resultar ofensives. Els missatges sempre han de ser tolerants, respectuosos i educats.

9. S'ha d'enviar el missatge només quan ja està consensuat (i amb la supervisió del professor).

Un missatge conté la feina feta per la parella / grup / classe, per tant el contingut ha de ser rellevant i adequat al projecte, i ha d'estar ben elaborat i consensuat per tots els integrants abans d'enviar-lo.

Tampoc no s'hauria d'enviar sense el vist-i-plau del professor.

10. Si es treballa en grup, s'han de distribuir les feines i responsabilitats de cadascú.

En un treball en grup és recomanable que cada integrant tingui una tasca o responsabilitat assignada, per assegurar-nos que tothom treballa per igual. Pot haver-hi un encarregat de recollir i enviar missatges, de cercar la informació, de portar els materials necessaris, de redactar o traduir a la llengua estrangera, de dibuixar... Aquestes tasques es poden assignar segons les habilitats individuals, o per sorteig, fent que siguin rotatòries.

11. La participació en un projecte no implica la utilització constant de l'aula d'informàtica.

Tot i que el projecte telemàtic requerirà la utilització dels ordinadors per a diferents tasques, no totes s'han de fer a l'aula d'informàtica. Això és important tenir-ho en compte a l'hora de plantejar el projecte al centre i fer horaris.

Cal recordar també que treballem amb màquines, i que poden fallar. S'ha de tenir sempre a mà una activitat alternativa per si la feina prevista per aquell dia no es pot dur a terme per motius tècnics.

L'aula d'informàtica sol tenir unes normes pròpies i hem de ser molt estrictes en el seu compliment. Fer-ne el manteniment és molt laboriós i qualsevol petit problema ens pot retardar la bona marxa del projecte. Recordem que del bon funcionament de l'aula se'n beneficia tot el centre; del seu mal estat en sortim tots perjudicats.

A efectes pràctics, és aconsellable que els mateixos alumnes siguin sempre junts davant la mateixa màquina. Així, si una màquina deixa de funcionar, es poden demanar més fàcilment responsabilitats. També és molt fàcil encomanar virus informàtics, per tant, és recomanable que disquets o CDs no circulin lliurement sempre que sigui possible, no obrir missatges sospitosos i tenir un bon antivirus actualitzat.

No ens hem de preocupar en excés pels nostres coneixements informàtics. Els alumnes es trobaran amb dubtes amb els programes a nivell d'usuari, que si no sabem resoldre nosaltres, segur que sabrà resoldre algun altre alumne, i amb molt de gust, si li demanem.

12. Els companys del centre han de tenir coneixement del projecte.

És aconsellable que tot el claustre sàpiga que un curs o grup determinat està participant en un projecte telemàtic, i que aquest projecte treballa uns continguts concrets encabits dins una àrea específica (tot i que la majoria de projectes són interdisciplinars). D'aquesta manera podran informar als pares, si es dóna el cas, o bé apuntar-se a col·laborar.

Una bona forma de fer a tothom partícip de la feina feta és mostrar-la en un mural, una exposició o en actes que el centre organitzi (jornades culturals, de portes obertes...), o bé publicar-la a la web del centre.

13. Els projectes solen acabar amb una avaluació.

El facilitador del projecte agrairà conèixer aquells aspectes del projecte que han funcionat bé i els que no, i els vostres suggeriments que puguin aportar alguna millora per a properes edicions. Els projectes que donen millors resultats són aquells en què els professors s'impliquen i fan les seves aportacions.